

7/8887
GK: 20

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2009/397277
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Oktay
Vural

ÇOK İVEDİ

3 0 Temmuz 2010

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: Başbakanlığa muhatap 13.08.2009 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/8887/14941/32333 sayılı yazıları.

İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızca, kendileri adına eşgüdümünde cevaplanması tensip olunan 7/8887 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arz ederim.

Ahmet DAVUTOĞLU
Dışişleri Bakanı

Ek: 3 sayfa.

**İZMİR MİLLETVEKİLİ OKTAY VURAL'IN
SAYIN BAŞBAKANIMIZA YÖNELTTİĞİ
7/8887 ESAS NO'LU YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Doğu Türkistan'da Uygur Türkleri'ne yönelik saldırılar toplu etnik katliam boyutlarına ulaşmıştır.

Çin makamlarının uluslararası hukuk ve insanlıkla bağdaşmayan baskı, terör ve şiddet uygulamalarına maruz kalan Uygur Türkleri varlıklarını sürdürme mücadelesi vermektedir.

Böylesine vahim bir ortamda Türkiye Cumhuriyeti Devletinin ortaya koyacağı tavır hem uluslararası camiyayı harekete geçirmek hem de Türk Milletinin duygularına tercüman olması bakımından büyük önem kazanmıştır. Türkiye bu insanlık dramı karşısında anlamlı ve etkin bir duruş sergilemelidir.

Bu çerçevede Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Sayın Rabia Kadir, Uygur Türklerinin karşılaştığı insanlık dramına uluslararası camianın dikkatini çekmek için büyük çaba sarf etmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye'nin Sayın Rabiya Kadir bu mücadelesine destek bulmak ve şimdiki duruma çare üretmek için Türk yetkililerle görüşmek istediğini belirtmiştir. Türk yetkililerin kendilerini kabul etmelerini ve müzakere yapmak istediklerini ifade etmiştir.

Bu çerçevede sorularımı yöneltiyorum:

1. Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Sayın Kadir'in Türkiye'ye gelmek için vize alamadığına ilişkin bir soruya "Bu tür şeylerde davet olmaz, müracaat olur. Böyle bir müracaatın olması halinde kendisine vize verilir". Şeklinde bir cevap verdiniz. Bu durumda Sayın Kadir'in 2006-2007 yıllarında müracaatı olmasına rağmen neden vize vermediniz?
2. Sayın Rabiya Kadir'in Türkiye'ye gelmesi için vize verilmemesinin gerekçesi olarak "Türkiye'ye girmesi sakıncalı kişi" olması ileri sürülmüştür. Sayın Kadir'in Türkiye'ye girmesi neden sakıncalıdır?
3. Sayın Rabiya Kadir'e vize verilmemesi için Çin Hükümeti'nin baskısı olmuş mudur? Bu konuda bir talebi olmuş mudur? Vize verilmemesi konusunda hükümetinizin bir anlaşması var mıdır?
4. Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Sayın Rabiya Kadir'le bugüne kadar bir görüşmeniz oldu mu? Dışişleri Bakanının bir görüşmesi oldu mu?
5. Hamas Örgütünün lideri Halid Meşal ile kaç defa görüşme yaptınız? Dışişleri Bakanı kaç defa görüşmüştür?

6. Hamas Örgütü lideri Halid Meşal'in Türkiye'ye gelmesi için vize verilirken, Sayın Rabiya Kadir'e vize verilmemiş olmasının ardında yatan gerekçe nedir? Bu farklı uygulamanın nedeni nedir?
7. Hamas Örgütü askeri Liderinin Türkiye'ye vaki ziyaretlerinde Türkiye'nin davet etmiş olmasına rağmen, Uygur Türklerinin maruz kaldığı bu insanlık dramı karşısında istişarelerde bulunmak için Sayın Rabiya Kadir'in Türkiye'ye gelmesi için "bu tür şeylerde davet olmaz" cevabınızın gerekçesi nedir?
8. Sayın Rabiya Kadir'in "Barışçıl bir çözüm bulmak, şimdiki duruma çare üretmek için Türk yetkililerle görüşmek istiyorum. Beni kabul etmelerini ve müzakere yapmak istiyorum." Talebine nasıl bir cevap verilmiştir? Türkiye'nin barışçıl bir çözüm bulmak için Türk yetkililerle görüşmek isteyen birine davet yapması neden sizin ifadenize göre mümkün değildir?

YANIT

Uluslararası camianın saygın bir üyesi olarak, Birleşmiş Milletler ilkelerine ve bu camianın normlarına uymakla yükümlü olan Türkiye'nin dış politikasının temel taşlarını diğer ülkelerin bağımsızlığına, egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı gösterilmesi ve içişlerine karışılmaması ilkeleri teşkil etmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye'nin kendi topraklarında Çin'in bölünmesine yönelik olduğu anlam veya izlenimini verecek ya da bölünmesini teşvik edecek eylem ve davranışlara müsamaha göstermesi, yukarıda maruz ilkelerle bağdaşmayacaktır.

Çin, Dünya Uygur Kongresi'ni (DUK) Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ni Çin'den koparmak amacıyla hareket eden yasadışı bir örgüt olarak kabul etmekte, DUK yöneticilerine bu çerçevede muamele etmektedir. ÇHC makamları bu değerlendirmelerini esasen, DUK Başkanı Sayın Rabia Kadir ve diğer DUK yöneticilerinin muhtelif uluslararası basın-yayın kuruluşlarına verdikleri mülakatlarda Çin'de yaşayan Uygurların BM Şartı çerçevesinde self-determinasyon hakkına sahip olduğu yönündeki ifadelerine dayandırmaktadır. Bu bağlamda, Çin hükümeti, DUK yöneticilerinin asıl hedefinin Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde demokratikleşme ve insan haklarının iyileştirilmesi değil, ÇHC'den kopma ve bağımsızlık olduğuna inanmaktadır. Dolayısıyla, DUK yöneticilerinin üçüncü ülkelere ziyaretleri Çin hükümetinde rahatsızlığa neden olmaktadır.

Türkiye, Çin'in bağımsızlığına, egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı göstermektedir. Tabiatıyla bu tutumumuz ülkemizin Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşayan soydaşlarımızın kader ve yaşam koşullarıyla yakından ilgilenmediği anlamına gelmemektedir. Türkiye, Uygurları Çin ile arasında bir dostluk köprüsü olarak görmekte ve bu insanların huzur içinde, insani koşullarda yaşamasına büyük önem atfetmektedir.

Çin makamlarına, Sincan Uygur Özerk Bölgesi'ndeki halkın refah, güvenlik ve mutluluk içinde yaşamasına, yaşam düzeyinin yükseltilmesine verdiğimiz önem vurgulanmakta ve ayrıca Çin makamlarıyla işbirliği halinde, Türkiye'nin bu bölgenin kalkınmasına katkıda bulunmak istediği dile getirilmektedir.

Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nin başkenti Urumçi'de 5 Temmuz 2009 tarihinde meydana gelen olaylar sonrasında Bakanlığımızca 6 Temmuz, 8 Temmuz, 10 Temmuz ve 12 Temmuz tarihlerinde birer basın açıklaması yapılmış, Türkiye'nin, Çin'in toprak bütünlüğüne, egemenliğine ve ülkede yaşayan tüm etnik ve milli grupların barış, huzur, uyum ve refah içinde yaşamalarına önem attığı ve Çin'in işlerine karışmak gibi bir niyeti olmadığı vurgulanmış, sorumluların en kısa zamanda tespit edilerek adalet önüne çıkarılması beklentimiz dile getirilmiştir.

Sayın Bakanımız, 12 Temmuz 2009 günü ÇHC Dışişleri Bakanı Yang Jiechi ile uzun bir telefon görüşmesi yaparak, bu konudaki hassasiyetimizi vurgulamıştır.

Halihazırda ABD'de yaşamakta olan Sayın Kadir zaman zaman bazı ülkeleri ziyaret etmektedir. Sayın Kadir'in sözkonusu ziyaretleri çeşitli STK'ların daveti üzerine yapılan özel ziyaretler olup, resmi ziyaret niteliği taşımamakta ve bu ziyaretlerde Sayın Kadir anılan ülkelerdeki hükümet mensuplarınca kabul edilmemektedir.

Sayın Kadir'in ülkemizi ziyaretine ilişkin görüş ve tutumumuz Sayın Başbakanımızca, bu olaylar vesilesiyle yapılan çeşitli beyanatlarda dile getirilmiştir.